

Vrienden van het Airborne Museum

NIEUWSBRIEF No.18

APRIL 1985

Utrechtseweg 232
6862 AZ Oosterbeek
tel.: 085-337710, postgironr. 4403641

Redactie:
Drs. R. P. G. A. Voskuil

De Nieuwsbrief verschijnt vier keer per jaar.

Themadag op zaterdag 4 mei.

Op zaterdag 4 mei a.s. zal er weer een themadag worden georganiseerd voor de leden van onze Vereniging. Het programma ziet er als volgt uit:

- 10.30 uur: Ontvangst met koffie in Hotel Dreyeroord in Oosterbeek. Korte inleiding over het programma en de route van de wandelingen.
- 11.15 uur: Vertoning van de video-film "Back to Arnhem" over de lotgevallen van het Reconnaissance Squadron tijdens de Slag om Arnhem. Lange wandeling door het noordwestelijk gedeelte van het dorp Oosterbeek. Dit deel van het dorp vormde tussen 19 en 25 september 1944 de noordelijke sector van de "perimeter", het hoefijzervormige gebied dat door de Britten werd verdedigd. Tijdens deze wandeling zal speciale aandacht worden besteed aan plaatsen waar het Reconnaissance Squadron en het 7th Battalion, The Kings Own Scottish Borderers hebben gevochten.
- 14.00 uur: Lunch in Hotel Dreyeroord.
- 14.45 uur: Korte wandeling in de omgeving van Hotel Dreyeroord. Dit hotel werd tussen 19 en 22 september 1944 verdedigd door onderdelen van 7 KOSB, onder bevel van luitenant-kolonel Payton Reid. Het stond toen bekend als "The White House".
- 16.00 uur: Einde themadag.

Als gidsen zullen deze dag optreden een drietal leden van onze Vereniging: de heer H. Duinhoven uit Oosterbeek, de heer N.J. van der Meer uit Kruiningen en de heer R. Sigmond uit Bennekom.

De organisatie is in handen van de heren Van Roekel en Voskuil.

De kosten van deze themadag bedragen f 15,- per persoon. Hiervoor ontvangt U de koffie bij de ontvangst, de lunch en de excursie-gids. Het bedrag kan worden overgemaakt op gironummer 4403641 t.n.v. de Vereniging Vrienden van het Airborne Museum onder vermelding "Themadag". Sluitingsdatum voor de inschrijving 27 april. Om te vermijden dat de groep te massaal wordt, is het maximum aantal leden dat aan deze dag kan deelnemen, vastgesteld op ca. honderd. Bij ruime overschrijving van dit getal wordt besloten de themadag op een later tijdstip te herhalen. De late inschrijvers krijgen daarover bericht. Inschrijvingen worden behandeld in volgorde van binnenkomst. Wacht dus niet te lang met inschrijven indien U aan deze dag wilt deelnemen.

In geval van regenachtig weer gaat de excursie gewoon door.

Hotel Dreyeroord (tel. 085-333169) ligt aan de Graaf van Rechterenweg, op enkele honderden meters van Station Oosterbeek-Hoog. Vanuit Arnhem kan het hotel bereikt worden met trolleybus, lijn 1.

Oproep om gegevens over veldgraven.

De bij deze Nieuwsbrief gevoegde Mini-Story is geschreven door de 52-jarige Hengelose textieltechnicus J.A.Hey. De heer Hey beschikt over een uitgebreid archief met daarin gegevens over tijdens de oorlog in Nederland gesneuvelde Geallieerde soldaten. Hij ontleent zijn gegevens voor een belangrijk deel aan officiële na-oorlogse bronnen.

Duizenden Geallieerde soldaten zijn op Nederlands grondgebied gesneuveld en begraven. Daarvan zijn er echter ongeveer 1100 begraven zonder dat hun naam bekend was. In de grafstenen van deze onbekende soldaten staat gebeiteld "Known unto God". In de loop der jaren heeft de heer Hey nu al van meer dan dertig onbekende soldaten kunnen vaststellen waar ze precies zijn begraven. Dit bereikt hij door lang en moeizaam zoekwerk, combineren van gegevens en door aanwijzingen van burgers en andere amateur-onderzoekers. De oorlogsgravendienst in Den Haag doet meermaals een beroep op hem. Zijn archief heeft in de loop der jaren een zekere reputatie gekregen. De heer Hey heeft het plan om een "Roll of Honour" samen te stellen van alle bij de Slag om Arnhem omgekomen Britten en Polen. Van iedere militair die als gevolg van deze slag is gesneuveld, wil hij op deze lijst tevens vermelden wanneer en waar hij precies is gesneuveld en waar zijn veldgraf heeft gelegen. Voor het verkrijgen van deze gegevens doet hij een beroep op burgers uit de omgeving van Arnhem. Mocht U hem aan dergelijke gegevens kunnen helpen, zoudt U dan contact op willen nemen met de heer J.A.Hey, Aart van der Leeuwstraat 12, 7552 HS, Hengelo, tel. 074-422271 of met de heer G.H.Maassen, archivaris van de Gemeente Renkum.

Uit de Nieuwjaarsrede van de burgemeester van de Gemeente Renkum.

In zijn nieuwjaarsrede memoreerde de burgemeester van de Gemeente Renkum, jhr.mr. H.G.van Holthe tot Echten, dat de 40-jarige herdenking van de Slag om Arnhem, mede door de inzet van de burgerij en de gemeente een onvergetelijk eerbewijs aan de Britse en Poolse oud-strijders is geworden. Hij voegde hieraan toe: "Daarmee hebben wij niets meer gedaan dan het minste wat wij konden doen: een getuigenis afleggen van onze blijvende dankbaarheid jegens de Britse en Poolse militairen, die onze bevrijding in een heldhaftige poging trachtten te bespoedigen. De slag werd een militaire nederlaag maar een menselijke triomf. Laten wij, vooral nu veel oud-strijders niet meer zullen terugkeren om hun gevallen strijdmakkers te gedenken, de vlam brandend - en de herinnering levend houden. Dit is, simpel gezegd, de opgave voor onze Airborne-gemeente: namelijk Airborne-gemeente blijven, al zal dat offers - óók financiële offers - vergen".

Airborne Museum trok in 1984 record aantal bezoekers.

Tijdens 1984, het jaar van de veertigste herdenking van de Slag om Arnhem, heeft het Airborne Museum een record aantal betalende bezoekers getrokken. Dit waren er 98038. In 1983 waren het er 69954. Wanneer in aanmerking wordt genomen dat leden van de Vereniging Vrienden van het Airborne Museum vrije toegang hebben en dat van de veteranen ook geen entreegeld wordt gevraagd, dan leert een simpel rekensommetje dat het officiële bezoekersaantal ruim boven de honderdduizend uitkomt.

Nieuwe vitrine voor medaille-sets.

In de grote benedenzaal van het Airborne Museum hangt sinds kort een grote vitrine voor medaille-sets. Verscheidene veteranen van de Slag om Arnhem hebben in de afgelopen jaren hun medaille-set cadeau of in bruikleen gegeven aan het Museum. Op initiatief van de sekretaris van de Stichting Airborne Museum, de heer W.J.M. Duyts, is daarvoor nu een speciale vitrine vervaardigd. In de vitrine hangt bij iedere medaille-set een foto van de veteraan die de set heeft gedragen. Verschillende oud-strijders hebben inmiddels toegezegd in de naaste toekomst ook hun medaille-set aan het Airborne Museum over te zullen dragen.

Onze organisatorisch adviseur twee keer gefotografeerd.

Links: Op 17 september 1944 wordt de vijftien maanden oude Okko Luursema tijdens het voorbijtrekken van een artillerie-eenheid op de Utrechtseweg bij Kivietsdel op de loop van een 6-ponder anti-tank kanon gezet en samen met een paar Britse soldaten door zijn moeder gefotografeerd. Rechts: Veertig jaar later keert de heer Luursema terug naar dezelfde plek.

Benoeming van organisatorisch adviseur.

In verband met de stijgende hoeveelheid werk, die binnen de Vereniging moet worden verzet, is de heer O.Luursema uit Arnhem bereid gevonden op te treden als organisatorisch adviseur. Hij zal vooral bij de organisatie van themadagen en excursies zijn medewerking gaan verlenen. (Zie ook bovenstaande foto).

Aanvulling op mededeling in de vorige Nieuwsbrief.

In de vorige Nieuwsbrief stond een mededeling over de adressering van correspondentie aan de Vereniging. Hieraan moet worden toegevoegd: Correspondentie over financiële zaken kan worden gericht aan de penningmeester, de heer R.Fennema, Benedendorpsweg 150, 6862 WP, Oosterbeek.

Uitgifte van herdenkings-envelop.

Onze Vereniging zal dit jaar in mei een speciale herdenkings-envelop uitgeven. Deze envelop zal worden voorzien van een van de herdenkingszegels en van een speciale stempelvlag van het Airborne Museum. De envelop zal f 5,- gaan kosten.

De envelop kan ook schriftelijk worden besteld, door overmaking van f 6,- op gironummer 4403641 t.n.v. de Vereniging Vrienden van het Airborne Museum, onder vermelding "herdenkings-envelop". Met het versturen van deze schriftelijk bestelde enveloppen zal rond 15 mei worden begonnen.

Veel vrijwilligers voor schilderwerk.

Tijdens de afgelopen Algemene Ledenvergadering vroeg onze voorzitter uit naam van de conservator van het Airborne Museum, de heer de Reus, om vrijwilligers, die mee willen helpen bij het schilderen van de tank bij het Museum. Spontaan meldden negen leden zich aan voor dit werk, dat eind mei zal worden uitgevoerd. De heer E.J.Koopman uit Oirschot stelde zelfs geheel gratis alle verf en kwasten beschikbaar, een aanbod dat zeer op prijs werd gesteld.

Bijzondere vlag geschonken.

Tijdens het binnentrekken van Arnhem op 17 september 1944 vond soldaat M.R.F. Chandler van de Royal Engineers een N.S.B.vlag. Hij nam de vlag mee en heeft dit souvenir uit Arnhem bijna veertig jaar bewaard. In augustus 1984 schonk Mr.Chandler de vlag aan het Airborne Museum.

Nieuw fotoboek over de stad Arnhem in 1945.

Op 15 april a.s. verschijnt een groot fotoboek over Arnhem vlak na de bevrijding in mei 1945. De foto's in dit boek werden gemaakt door één van de toenmalige Arnhemse fotografen, de heer N.Kramer. Kramer had van de Engelsen een speciale "permit" gekregen om de lege en gehavende Gelderse hoofdstad te mogen betreden. Hij doorkruiste de gehele stad en maakte daarbij ruim 800 foto's. Later konden deze foto's door belangstellenden worden nabesteld. De collectie raakte echter in vergetelheid tot de kleinzoon van de heer Kramer, de heer W.Verhoeff ze drie jaar geleden in de kelder van zijn ouders vond. Hij drukte er een aantal af en hing ze in zijn fotozaak in de Looierstraat in Arnhem. Daar kwamen zeer veel reacties op van het publiek en de heer Verhoeff besloot om er een boek van te maken. Uit de ruim 800 foto's werden er 235 gekozen. Daar heeft de heer P.Vroemen uit Kamerik, die de oorlog in Arnhem had meegemaakt, korte onderschriften bijgemaakt.

Achterin het boek is een straatnamenregister opgenomen. Het voorwoord en een uittreksel van de onderschriften zijn in het Engels vertaald. Het boek dat is getiteld "Arnhem voorjaar 1945, WANDELEN DOOR EEN VERLATEN STAD", foto's van N.Kramer, samengesteld door W.Verhoeff en P.Vroemen, bevat 165 pagina's en kost f 39,50. Het is verkrijgbaar bij de boekhandel en bij fotohandel Kramer in de Looierstraat.

Boekje "It was like this/Zo was het" voor de 14e keer herdrukt.

Opnieuw is een herdruk verschenen van het boekje "It was like this/Zo was het", dat werd geschreven door Luitenant-kolonel C.B.Mackenzie, D.S.O.,O.B.E. De vorige editie kwam uit in 1981. Deze 14e druk is uitgebreid met enkele foto's van de 40-jarige herdenking van de Slag om Arnhem. "It was like this/Zo was het" is verkrijgbaar in het Airborne Museum en kost f 10,-.

Boek: "Luchtbrug Market-Garden".

In dit, in september 1984 verschenen boek, wordt een overzicht gegeven van de luchtoperaties, die werden uitgevoerd tijdens de luchtlandingen in Nederland in september 1944. Tevens wordt aandacht besteed aan "het verraad" van Arnhem. Luchtbrug Market-Garden, door Bart van der Klauw en Bart Rijnhout verscheen bij Teleboek BV in Amsterdam en kost f 24,90.

Speciale Verenigingsdag voor onze leden in september a.s.

In begin september zal een speciale dag worden georganiseerd, waarop leden kennis kunnen nemen van elkaars onderzoek op het gebied van de studie van Operatie Market-garden. Nadere gegevens volgen in Nieuwsbrief No.19.